

Ö?retmenlerin Mesleki Profesyonelli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmenlerin Mesleki Profesyonelli?i Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27351>

Özet

Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliği Ölçeği (ÖMPÖ), Kürad Yılmaz ve Yahya Altınkurt (2014) tarafından öğretmenlerin mesleki yeterlilik ve profesyonellik düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, 24 maddeden ve 4 alt faktörden oluşmaktadır: **Kişisel Gelişim**, **Mesleki Duyarlılık**, **Kuruma Katkı** ve **Duygusal Emek**. Ölçek, 5'li **Likert tipi** derecelendirme formatını kullanmakta olup, öğretmenlerin mesleki sorumluluk, kurumsal bağlılık ve etik davranışları kapsayan geniş bir profesyonellik tanımını ölçmeyi hedeflemektedir. Yapılan geçerlik ve güvenirlik analizleri, ölçeğin psikometrik özelliklerinin yeterli düzeyde olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen profesyonelliği, mesleki gelişim, **duygusal emek**, mesleki duyarlılık, kuruma katkı, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Kürad Yılmaz, Yahya Altınkurt.

Amaç

Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliği Ölçeği'nin temel amacı, öğretmenlerin mesleki rollerini ne derece profesyonel bir yaklaşımla ele aldıkları sistematik olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, öğretmenlik mesleğinin sadece sınıf içi öğretimle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda sürekli kişisel gelişim, kuruma aktif katkı sağlama ve meslektaşları arasında profesyonelce yönetim gibi unsurları da içerdiğini varsaymaktadır.

ÖMPÖ, eğitim alanındaki araştırmacılara ve yöneticilere, öğretmenlerin profesyonellik düzeylerini belirleme ve bu düzeyleri arttırmaya yönelik hedeflenmiş eğitim ve gelişim programları tasarlama konusunda güvenilir veriler sunmayı amaçlamaktadır. Ölçek, öğretmenlerin güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini dört spesifik faktör üzerinden ortaya koyarak, öğretmen eğitim politikalarına bilimsel katkı sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, öğretmenlerin **mesleki profesyonellik** algısını ölçen dört temel alt boyuttan oluşmaktadır. Bu faktörler, öğretmenlik mesleğinin modern gerekliliklerini yansıtmaktadır:

Kişisel Gelişim: Öğretmenin bilgi ve becerilerini güncel tutma çabası, mesleğiyle ilgili okumalar

yapma ve kendini gönüllü olarak geliştirmeye isteği.

Mesleki Duyarlılık: Okulun genel yönetimine ve gelişimine aktif olarak katılma, ekip çalışmalarına gönüllü olma ve mesleki sorumluluk bilincini taşıma.

Kuruma Katkı: Meslektaşlarla işbirliği yapma, bilgi ve deneyim paylaşımının önemseme ve okulun hedeflerine ulaşmasında aktif rol oynama.

Duygusal Emek: Kişisel duygusal çatışmalar ve zorlukları bir kenara bırakarak, meslektaşları ve öğrencilerle olan ilişkileri daima profesyonel standartlarda sürdürme becerisi.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Verilerin faktör analizine uygunluğunu değerlendiren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0.90 olarak yüksek bulunmuştur. **Bartlett Küresellik Testi** sonucu ise değeriyle istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

DFA sonucunda elde edilen uyum iyiliği indeksleri, önerilen dört faktörlü yapıya veriyle kabul edilebilir düzeyde uyumlu olduğunu göstermiştir. χ^2/sd oranı 2.66 olarak hesaplanmıştır. Diğer önemli uyum indeksleri şöyledir: GFI=0.82, AGFI=0.78, RMSEA=0.08, RMR=0.05, SRMR=0.08, CFI=0.80, NFI=0.72, NNFI=0.77 ve PGFI=0.67. Özellikle RMSEA ve SRMR değerlerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olması, ölçeğin yapısal geçerliğini desteklemektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach Alfa** katsayısı kullanılarak test edilmiştir. Ölçeğin bütünü için hesaplanan Cronbach Alfa değeri 0.90 olup, bu değer ölçeğin mükemmel düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Alt faktörler bazında hesaplanan iç tutarlılık katsayıları da yüksek bulunmuştur. Faktörlerin α katsayıları 0.74 ile 0.86 arasında değişmektedir:

Kuruma Katkı faktörü: 0.86

Duygusal Emek faktörü: 0.80

Kişisel Gelişim faktörü: 0.79

Mesleki Duyarlılık faktörü: 0.74

Bu sonuçlar, her bir alt boyutun ölçtüğü yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçeğin araştırma amaçları için kullanıma uygun olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme amaçlarında gerçekleştirilen Açıklayıcı **Faktör Analizi** (AFA), dört faktörlü bir

yapıya ortaya çökür. Bu dört faktör, öğretmen profesyonelliği kavramını oluşturan temel boyutları temsil etmektedir. Dört faktörün birlikte açıkladığı toplam varyans oranı %52.22'dir.

Ölçek, toplam 24 maddeden oluşmaktadır ve maddelerin faktörlere dağılımı şöyledir:

Kuruma Katkı: 8 madde

Duygusal Emek: 6 madde

Kişisel Gelişim: 5 madde

Mesleki Duyarlılık: 5 madde

Bu faktör yapısı, daha sonra gerçekleştirilen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile de test edilmiş ve dört faktörlü modelin kabul edilebilir uyum indeksleri sergilediği görülmüştür.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Çeşitli Yaşlı Yetkinler (Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye'de görev yapan aktif öğretmenler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır. (1=Kesinlikle katılmıyorum - 5=Kesinlikle Katılıyorum). Yüksek puan, ilgili profesyonellik boyutunda yüksek düzeyi ifade eder.

Anahtar Kelimeler

Eğitim psikolojisi, öğretmenlik mesleği, psikometrik analiz, **faktör analizi**, iç tutarlılık, mesleki profesyonellik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Kürşad Yılmaz

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir

İletişim E-posta Adresleri: kursadyilmaz@gmail.com

Yazınma Adresi: Belirtilmemi?

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2014 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı genellikle yazarın iznine tabidir. Ticari kullanım ve telif hakları hakkında kesin bilgi almak için sorumlu yazar Kürşad Yılmaz ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Yılmaz, K. ve Altınkurt, Y. (2014). Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliği Ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 11(2), 332-345. Makalenin tam metnine aşağıdaki linkten ulaşılabilir: j-humansciences.com

The original PDF can be downloaded here: ogretmenlerin-mesleki-profesyonelligi-olcegi-toad.pdf

Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliği Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 4 alt boyut ve 24 maddeden oluşmaktadır:

Kişisel Gelişim (5 madde): Tatillerde bile derslerimle ilgili okumalar yaparım.

Mesleki Duyarlılık (5 madde): Okul gelişim-yönetim ekiplerinde görev almaya gönüllü olurum.

Kuruma Katkı (8 madde): Meslektaşlarımla bilgi alışverişinde bulunmak benim için önemlidir.

Duygusal Emek (6 madde): Meslektaşlarımla aramda sorun olsa bile, ilişkilerimi profesyonelce sürdürürüm.